HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

חד בר נש. אדם אחד הלך לרחוץ בשר בנהר ונפל מידו והלך לו חזר ורצה לנקחו מתוך הנהר א"ל רב אסור לך בשר אחר של נבלה במקומו: **חד בר נש.** אדם אחד הוה מהלך בשוק טעון בשר בא עוף שמתו דיה וחטפו ממנו והשליכו במקום אחר ורצה האדם לחזור לנקחו א"ל רב אסור לך אם שאני אומר בשר נבילה היתה נוטלת וחזרקתו והאי שלקחו ממנו אכלה: **גינאי.** נהר שמנו גינאי שטף נודות של יין של ישראל ומצאוהו אח"כ: **יחכמון וכו'.** ירחו שופכי יין אם מכירין אזו היא קשריהן שקושרין הנודות יחד ויש להן סימן בקשרים מוחרים: **נקוניקה.** מין קנקן נמצא בבית הכנסת של עיר שמתה בוצי והיה מצא יין: **אמר יחכמון וכו'.** ירחו רושמי החביות המביאים בסיקרי אם יכירו שהוא מרוסס שלהם ס"ל סימן ומותר: **דגופפא דגופפא.** ברחוב של עיר שמתה גופפא: **משונא היס.** מקום שהיס מגיע לשם בשעה שהוא סוער: **משום שחיטת הנכרי.** לחלוקין בתר רוב מהלכי דרכים ובדרך ההוא היו הרוב ישראל: **ואשתכח דביס ר'.** ונתברר אח"כ שהיה הנרי הגדי מצל בית ר' וכדין התירוהו: **עיגול דגונכא.** עיגול של גבינה מצאו בפונדק של לוי והיו שם רוב ישראל: **ומשום רוב מהלכי דרכים.** ולא אסרו משום גבינות הנכרים: **ואשתכח מן דר' אלעזר בר' יוסי.** ומצאו שהיה הגבינה של ראבר"י וכדין התירוהו (והר"מ פוסלת בלי דק): **מ"ר מנא.** לפני ר' יוסי ואנו רואין שהכמים מכריזין אפילו מוצאין בפלטין הגדולה ואפר מקומות כיוצא בהן: **מ"ל.** אתה אם היית מוצא דבר לא היית נוטלו לעצמך ורבי יוחנן אביך לא אמר כן אלא אמר הלואי שאמצא מציאה לפנים מן פיוסרום והוא מקום ברבים מצויין שם ולא אכרזינהו: **אפילו כן.** אמתא דש"ס קאמר אפ"ה פעם אחת מצא ר' יוחנן לפנים מן פיוסרום והמציר על עצמו והכריזו:

הלכה ג מתני' וכריס עוולים. שאנו תולין שיצאו מירושלים ורוב זכריס שבירושלים הן עוולים ורוב נקבות זבחי שלמים: **הרואי לפסחים.** זכר בן שנה מן הכבשים או מן העזים בפסחים והמוצאו מותר להקריבו לפסחו: **קודם לרגל שלשים יום.** משעה שמתחילין לדרוש בהל' פסח ואדם מפרש את פסחו: **ממשכנין את מוצאיה.** המוצא עולות או שלמים היו ממשכנין אותו עד שיביא נסכיה משלו שלשה עשרונים לפר ושנים עשרונים לאיל ועשרון לכבש: **מניחין לוחה ובורחין.** כדי שלא להתחייב בנסכיה: **שבעה דברים.** קחביב לרו ואחיל: **נכרי שחלף עולותיו.** דדרשינן אים שנכרים עודרים נדרים ונדבות כישראל: **שחטה מנחתו.** עשירית האיפה שכהן גדול מקריב בכל יום מחציתה בבוקר ומחציתה בערב: **קריבה משל צבור.** בגמ' מפרש טעמייהו דר"ש ור' יהודה: **ושלימה היתה קריבה.** כשהיא באה משל צבור לר"ש או משל יורשים לר"י עשרון שלם היתה קריבה ולא חצי עשרון וגבגמרא מפרש מנ"ל: **שיהיו הכהנים נאותים בה.** דוקא לחלילת קרבנות אבל לחלילת תולין אפילו אותן הנאכלין בעודה כדי שיאכלו הקרבנות על הסובב אין נאותין בהן: **אלא יהיו מועלין באפרה.** בגמ' מפרש לה: **ועל הקינין הפסולות.** המתויבין קינין מביאין מעות ותוחנין לשופר וב"ד לוקחין המעות וקונין בהן קינין והבעלים הולכים להם וסומכין על הב"ד שיקריבו קיניהן ואם פרחו הקינים או נמצאו פסולים תנאי ב"ד הוא שיקחו אותם מתרומת הלשכה ומקנים אותן לבעלים ויוצאים בהן ידי חובתן: **המספק את הקיים.** אותן שספקן עם הנזכרים למכור להם כל הקינין הללו הרי הוא חייב להחליף כל שימצא בו פסול: **גמ' נא דתמיהן אנו.** כלומר אינו ודאי לא קרבה וה"ק אם בא אדם בה המוצאה לעשות לה תקנה ובא לקבל על עצמו חוב כל דמים שהוא שהוא בספק ולהוציאה לחולין ולהקדיש את דמיה אם זכר הוא נתמיה אף בדמי עולה בנאי ב"ד הוא שיקחו עולות הן: **אומרים לאדם וכו'.** דכל בהמות הקדש הרואויה למזבח אסור לחלון לכתיב אם בהמה טמאה ובא בערכך ואמר מר בבעלי מומין שיפדו הכתוב מדבר אבל תמימים לא וזה שבא לימלך ולאחר בדמיה וכי נאמר לו עמוד ותטוח לחלילת חולין בשביל שאזהב לתקן הקרבתה של בהמה זו: **אם רוב זכריס עוולים.** וה"פ דמתני' אם רוב בהמות שנמצאו זכריס כולן עולות ואם רובן נקבות אף זכריס שבהן שלמים: **ופריך ואין השלמים באין מן הזכרים.** נמי וא"כ אף זכריס ניחוס שמא שלמים הן: **ומאני דילה הוא עושה מוליאין לחולין.** ע"מ שיחזרו להיות עולות ואין זה חטוף דהא עכ"פ מקריבה ע"ג המזבח ויותר נ"ל דאף זה מן הקוביות אף לר"י קשיא כילה הוא עושה וכו' אלא שמוליאין לחולין א"כ אף לר' אושעיא ל"ק ומאני דתניא ב"ד

בעי משיזגה אסקופיתיה בגו נהרא ואינשתה ואזיל ליה חזר בעי מיסבינא אמר ליה רב אסור לך דנא אמר ההיא שטף נהרא [ח] **ואייתי חורי דנבילה תחתוי חד**[ט] **בר נש הוה מהלך בשוקא טעין קופד** (א) **אתא דייתא וחטפתיה מיניה וטלקתיה חזר בעי מיסבינא** [ג] **א"ל רב אסור לך דנא אמר בשר דנבילה הוות טעינא וטלקתיה ונסבא ההוא אוחרנא גינאי שטף זיקין אתא עובדא קומי ר' יצחק בר"א ואמר יחכמון שפייא קיטרהון נקוניקה אשתכח בכנישתא דבולי אתא עובדא קומי רבי ירמיה אמר יתחכמון סקורי' עבידתהון גדי**[י] **צלי אשתכח באסרטי דגופתא והתירוהו משום שני דברים משום מציאה ומשום רוב מהלכי דרכים משום מציאה דתניי**[יא] **אהמציל מיד הארי מיד הגיים משונת הים ומשונת הנהר ומאיסרטיא גדולה ומפלטיא גדולה הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתייאשין מהן משום רוב מהלכי דרכים משום שחיטת נכרי ואישתכח מן בבית רבי עיגול דגובנא אישתכח בפונדקא דלוי והתירוהו משום שני דברים משום מציאה** [ב]**ומשום רוב מהלכי דרכים משום מציאה דתני המציל מיד הגיים מיד הארי משונת הים ומשונת הנהר מאיסרטיא גדולה ומפלטיא גדולה הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתייאשין מהן משום רוב מהלכי דרכים משום גבינת נכרי ואישתכח מן דר"א בר' יוסי א"ר מנא קומי ר' יוסי ואנן חמיין רבנן מכריזין א"ל את אין הוויתה משכח לא נסבת רבי יונה אבוך לא אמר כן אלא אמר הלואי כד נשכח נשכח מן**

פיוסא ולגוא אפילו כן אשכח ולא נסיב:

הלכה ג מתני' [ג]**בהמה**[ד] **שנמצאת מירושלם ועד מגדל עדר וכמדתה לכל רוח זכרים עולות נקבות זבחי שלמים רבי יהודה אומר הראוי לפסחים** [ג] **לפסחים קודם לרגל ל' יום בראשונה היו ממשכנין את מוצאיה עד שהוא** (ב)**מביא (עמה) נסכיה חזרו להיות מניחין אותה ובורחין התקינו ב"ד שיהו נסכיה באין משל צבור אר"ש**[ה] **ז' דברים התקינו ב"ד וזה אחד מהן** [ו]**נכרי ששלח עולתו ממדינת הים ושלח עמה נסכים קריבין משלו ואם לאו קריבין משל צבור וכן** [ז]**גר שמת והניח זבחים אם יש לו נסכים קריבין משלו ואם לאו קריבין משל צבור ותנאי ב"ד הוא על כה"ג שמת שתהא מנחתו קריבה משל צבור רבי יהודה אומר** [ח]**משל יורשין ושלימה היתה קריבה** [ט]**ועל העצים שיהו הכהנים נאותים בהן** [י]**ועל הפרה שלא יהו מועלין באפרה ועל הקינין הפסולות שיהו באות משל צבור** [יא]**ר' יוסי אומר המספק את הקינין הוא מספק את הפסולות: גמ'** [אא]**ר' הושעיא רבה אמר לבא**[יב] **בדמיהן שנו א"ל רבי יוחנן אומרים לו לאדם צא ומעולן בקדשים אלא הילכו בהן אחר הרוב אם רוב זכרים עולות אם רוב נקבות זבחי שלמים ואין השלמים באין מן הזכרים ומן הנקבות כיצד הוא עושה מוציאן לחולין וחוזר ועושה אותן עולות**

ב) ירושלמי ע"ז פ"ב הל"ח, ג) עי' ב"מ כד ב, **ג)** שם ע"ח בשם רשב"ל ובשקלים הנשפח לגבלי רשב"ל, **ד)** קדושין נה ב, **ה)** מנחות ע"ג ב נא ב ועי"ש, **ו)** עי' קדושין נה ב ב, **ז)** דברי רבינו המתבר מעורבנין ובל"ל ומשיק דבבל מידי דאינא לפפוקה מספקינן כגון אם הוא זכר ובן שנה ויש לספק שמא פסח הוא וכו' עד לא שיתן ואח"כ אלה"ד ירושלמי וכו' עד מכיון שהוא תנאי ב"ד אין זה מזיד ואח"כ צריך לעיין על המשנה ממשכנין את מוצאיה וכו', **ח)** ל"ל אם ליהכה שני קמצים או דפני בקומץ אחד,

עין משפט נר מצוה

יב א מיי' פרק ו מגזלה הלכה ב טוש"ע חו"מ סימן רנט סעיף ז:

יג ב מיי' פרק ד משאיטה הל"ח טוש"ע יו"ד סימן ק סעיף ד:

יד ג מיי' פרק ו מפסח"ק הל"י:

טו ד מיי' פרק ג ממעה"ק הל"ה ופ"ד משקלים הל"ג:

טז ה מיי' פרק ד משקלים הל"ד:

יז ו מיי' פרק ג מתמידין הל"ב:

יח ז מיי' פרק ח ממעילה הל"ו:

יט ח מיי' שם פ"ב הלכה ה:

כ ט מיי' פ"ז מכלי המקדש הל"ט:

נוסחת הבבלי

(א) וחטפתה נמייה וטלקתה חזר אזל בעי מסבינא כו' ההוא מתחיה גינאי שטף כו' נקוניקא (כי קף) אשכחה בכנישתא דבולי כו' דתני ר"ש ב"א כו' מ"ר מונא קומי דר' ואנן חמיי כו': **(ב)** מביא נסכיס כו':

הגהות הגר"א

[א] כל הספקא נדפסת בחלוף גרסאו' ומבוגלת מאוד וה"ג ואין השלמים באין מן הזכרים ומן הנקבות ר' הושעיא רבה אמר לבא בדמיהן שנו בהן אחר הרוב אם רוב זכריס עולות אם רוב נקבות זבחי שלמים אם ר"ר שיקחו זכר ובן שנה ויש לספק שמא פסח הוא וכו' עד לא שיתן ואח"כ אלה"ד ירושלמי וכו' עד מכיון שהוא תנאי ב"ד אין זה מזיד ואח"כ צריך לעיין על המשנה ממשכנין את מוצאיה וכו' אלא שמוליאין לחולין א"כ אף לר' אושעיא ל"ק ומאני דתניא ב"ד כל הוא מפ' נ' בדמיהן נ' הוא מ' כל הוא מ' ר' יוחנן אומרים לו לאדם אם רוב זכרים עולות אם רוב נקבות זבחי שלמים ואין השלמים באין מן הזכרים ומן הנקבות כיצד הוא עושה מוציאן לחולין וחוזר ועושה אותן עולות ואין הכהנים נאותים בהן ועל הפרה שלא יהו מועלין באפרה ועל הקינין הפסולות שיהו באות משל צבור ר' יוסי אומר המספק את הקינין הוא מספק את הפסולות: **גמ'** [אא]**ר' הושעיא רבה אמר לבא**[יב] **בדמיהן שנו א"ל רבי יוחנן אומרים לו לאדם צא ומעולן בקדשים אלא הילכו בהן אחר הרוב אם רוב זכרים עולות אם רוב נקבות זבחי שלמים ואין השלמים באין מן הזכרים ומן הנקבות כיצד הוא עושה מוציאן לחולין וחוזר ועושה אותן עולות**

ח) ירושלמי ע"ז פ"ב הל"ח, ט) עי' ב"מ כד ב, **ג)** שם ע"ח בשם רשב"ל ובשקלים הנשפח לגבלי רשב"ל, **ד)** קדושין נה ב, **ה)** מנחות ע"ג ב נא ב ועי"ש, **ו)** עי' קדושין נה ב ב, **ז)** דברי רבינו המתבר מעורבנין ובל"ל ומשיק דבבל מידי דאינא לפפוקה מספקינן כגון אם הוא זכר ובן שנה ויש לספק שמא פסח הוא וכו' עד לא שיתן ואח"כ אלה"ד ירושלמי וכו' עד מכיון שהוא תנאי ב"ד אין זה מזיד ואח"כ צריך לעיין על המשנה ממשכנין את מוצאיה וכו', **ח)** ל"ל אם ליהכה שני קמצים או דפני בקומץ אחד,

משנת אליהו

נכרי וספק לי ל"ל תרי עבדי והכהוא עריפה הוה אמר רבי בשביל שהוה זה שעשה שלא כהוגן נאסור כל המקולין ולשנת לשלמים דמוגיין משמע דעובדא דעובדא הוה ולכן גוזרא ובדפיס"ר אם וכדי לקרב התלמודים וכירושלמי לשנת קלילא הוא דנקט ולשנת קמא דבבלי שם ועי' תוס' שם ד"ה אין ד"ה וכי נאסר ליקח בשר היום משאר מקולין ולאחוש שכמו שהכרה לזה טריפה לגוכר? במקולין אע"פ שלא הכריחו בן מכר לאחרים המוכרים במקולין כו' זה אין לחוש ומרי שאר מקולין הוא"ל ורוב כו' לבד מההוא נכרי דזבנה מיני' עכ"ל. ולשנת דגמרא הכא לא כולה מיהא מיסר מקולין לפפורי משמע נמי דאמקולין אחרים של כל העיר קאי מדהזכיר לפפורי ולא אמקולין של נכרי זה וכ"ש אבשר זה ולא בכל"ע שכתב שהתיר אפילו בשר זה: **ה"ג ואין השלמים כו'.** וכולה סוגיא הפכה דבינו הגדול דגיר' הספרים משובשת ולאחר תירוצא דר"י סולכין אחר הרוב ואמתמל הקוביות ואין השלמים כו' ואחר אוקימתא דר"ז תנאי ב"ד על האוהבות פריך ואין זה מזיד ומה מזיד הוא ובכ"ע נדחק מאוד והוא סוגיא ערוכה בקדושין (ל"ה ב) ג"כ ר' הושעי' ור' יוחנן רק דשם שקיל וטרי לאוקמי אליבא דר"מ דהקדש במזיד ומתחלל והוא ולא כהלכתא דשם (ל"ד ב) פסיק ג"כ כר' יהודה דהקדש בשוגג מתחלל ולא במזיד דסתמא דמתני' מתחלל והוא ולא כהלכתא דשם (ל"ד ב) ולהכי מסיק בחוקומיתא תתריני מתחלל לשנת דסוגיין כבא דקאמר בלשנת דפריך ר"י אומרין לאדם כו' ומעבל כו' ובבבלי שם תני ר"י וכי כו' עמוד ותטוח בבבל אמזבח דהתם לאוקומתא דבמזיד והוי חוטא משא"כ הכא דמתני דאין זה מזיד רק דמק"מ מועל הוא במה שמכנים עצמו בזה אע"פ מתקן הרי הם מחוללים ועי' מנחות (מ"ט ב): **אם רוב זכריס עולות.** נראה דאף מיעוט הנקבות יתכנו לגרוך זבחי שלמים ויביא דבשעת קנין קונה אותה להיות הקדש בספק לא נכנס לרשות והוי כקוץ בשביל אחר ומשיכתו כמשיכת ההקדש ודוק:

בעי משיזגה אסקופיתיה בגו נהרא ואינשתה ואזיל ליה חזר בעי מיסבינא אמר ליה רב אסור לך דנא אמר ההיא שטף נהרא [ח] **ואייתי חורי דנבילה תחתוי חד**[ט] **בר נש הוה מהלך בשוקא טעין קופד** (א) **אתא דייתא וחטפתיה מיניה וטלקתיה חזר בעי מיסבינא** [ג] **א"ל רב אסור לך דנא אמר בשר דנבילה הוות טעינא וטלקתיה ונסבא ההוא אוחרנא גינאי שטף זיקין אתא עובדא קומי ר' יצחק בר"א ואמר יחכמון שפייא קיטרהון נקוניקה אשתכח בכנישתא דבולי אתא עובדא קומי רבי ירמיה אמר יתחכמון סקורי' עבידתהון גדי**[י] **צלי אשתכח באסרטי דגופתא והתירוהו משום שני דברים משום מציאה ומשום רוב מהלכי דרכים משום מציאה דתניי**[יא] **אהמציל מיד הארי מיד הגיים משונת הים ומשונת הנהר ומאיסרטיא גדולה ומפלטיא גדולה הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתייאשין מהן משום רוב מהלכי דרכים משום שחיטת נכרי ואישתכח מן בבית רבי עיגול דגובנא אישתכח בפונדקא דלוי והתירוהו משום שני דברים משום מציאה** [ב]**ומשום רוב מהלכי דרכים משום מציאה דתני המציל מיד הגיים מיד הארי משונת הים ומשונת הנהר מאיסרטיא גדולה ומפלטיא גדולה הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתייאשין מהן משום רוב מהלכי דרכים משום גבינת נכרי ואישתכח מן דר"א בר' יוסי א"ר מנא קומי ר' יוסי ואנן חמיין רבנן מכריזין א"ל את אין הוויתה משכח לא נסבת רבי יונה אבוך לא אמר כן אלא אמר הלואי כד נשכח נשכח מן**

פיוסא ולגוא אפילו כן אשכח ולא נסיב:

הלכה ג מתני' [ג]**בהמה**[ד] **שנמצאת מירושלם ועד מגדל עדר וכמדתה לכל רוח זכרים עולות נקבות זבחי שלמים רבי יהודה אומר הראוי לפסחים** [ג] **לפסחים קודם לרגל ל' יום בראשונה היו ממשכנין את מוצאיה עד שהוא** (ב)**מביא (עמה) נסכיה חזרו להיות מניחין אותה ובורחין התקינו ב"ד שיהו נסכיה באין משל צבור אר"ש**[ה] **ז' דברים התקינו ב"ד וזה אחד מהן** [ו]**נכרי ששלח עולתו ממדינת הים ושלח עמה נסכים קריבין משלו ואם לאו קריבין משל צבור וכן** [ז]**גר שמת והניח זבחים אם יש לו נסכים קריבין משלו ואם לאו קריבין משל צבור ותנאי ב"ד הוא על כה"ג שמת שתהא מנחתו קריבה משל צבור רבי יהודה אומר** [ח]**משל יורשין ושלימה היתה קריבה** [ט]**ועל העצים שיהו הכהנים נאותים בהן** [י]**ועל הפרה שלא יהו מועלין באפרה ועל הקינין הפסולות שיהו באות משל צבור** [יא]**ר' יוסי אומר המספק את הקינין הוא מספק את הפסולות: גמ'** [אא]**ר' הושעיא רבה אמר לבא**[יב] **בדמיהן שנו א"ל רבי יוחנן אומרים לו לאדם צא ומעולן בקדשים אלא הילכו בהן אחר הרוב אם רוב זכרים עולות אם רוב נקבות זבחי שלמים ואין השלמים באין מן הזכרים ומן הנקבות כיצד הוא עושה מוציאן לחולין וחוזר ועושה אותן עולות**

ח) ירושלמי ע"ז פ"ב הל"ח, ט) עי' ב"מ כד ב, **ג)** שם ע"ח בשם רשב"ל ובשקלים הנשפח לגבלי רשב"ל, **ד)** קדושין נה ב, **ה)** מנחות ע"ג ב נא ב ועי"ש, **ו)** עי' קדושין נה ב ב, **ז)** דברי רבינו המתבר מעורבנין ובל"ל ומשיק דבבל מידי דאינא לפפוקה מספקינן כגון אם הוא זכר ובן שנה ויש לספק שמא פסח הוא וכו' עד לא שיתן ואח"כ אלה"ד ירושלמי וכו' עד מכיון שהוא תנאי ב"ד אין זה מזיד ואח"כ צריך לעיין על המשנה ממשכנין את מוצאיה וכו', **ח)** ל"ל אם ליהכה שני קמצים או דפני בקומץ אחד,

ציון ירושלים

ועל הקינן הפסולו'. עי' תוי"ט ותוספות שם ומתכ"ת מיאמתיטוסיה ש"ס ערוך סוטה דף ח ומהרי"ל תתנון וקיימין תקוקבניא וכ"כ הרמב"ם

גליון הש"ס

[אא] עי' תוספות תוון דף לה ע"ב ד"ה אסיק וג"ע: **[ב]** עי' תוס' ב"מ דף כד: ד"ה אתא ועי' בתוי"ט ר"פ ד' בית ד' שער ב': **[ג]** עי' ר"ש והמופלא מותר להקריבו לספחו כן הוא לשון הרע"ב והייגו שמוכרו לעצמו ועי' בתוי"ט וכ"ל אין מכר אלא הוצאת הדבר מרשות לרשות עי' בטו' חו"מ סי' קפה ושו"ת מהרי"ט ח"א סי' לג נתעורר בזה. ונראה כיון דבשעת קנין קונה אותה להיות הקדש לספח לא נכנס לרשות והוי כקוץ בשביל אחר ומשיכתו כמשיכת ההקדש ודוק: